

dominen els exs. de *assentar*, sobretot aquells, que n'hi ha d'excel·lents, on *assentar* està ben usat, pel sentit i matís, i per la inicial que li cal. Però hauria calgut mirar *sentar*, sigui com una pronúncia de gent deixada (*gafa't aquí, costa't més que m'escalfts* etc., «fets de paraula» no «de llengua»), o sigui altrament, però no amb aquest fred cedir als reveridors de l'ús «de la Corte»: no costaria així d'anar a parar a una .. altra cort, com hi anava una mica massa AMAlcover, fent brou suculent d'allò de «aquest carabassot teu no s'assanta» (*Rondayes Mallorquines* II, 268); *assanta* per *assenta*! Ja ho sabem, respectables savis, que en el llenguatge es produeixen aquestes desviacions (*empeta* per *empata*, *espanya* per *espenya*), però l'*assanta* fa riure i penar alhora: escombraries de la parla, que calia deixar en un calaix de la «calaixerà». I és clar: allò de «*siéntese Usted reverendo Padre*», era tan falaguer i animador...

No ens defensem amb aquell «llatí vulgar». Suposem que *SEDESTARE ho fos, això no excusaria l'alteració de l'augusta llengua catalana. Finalment ha resultat que allò era «llatí vulgar» fantasma. Ni en castellà o portuguès *sentar* no aparegué .. fins a 1490! En portuguès no en trobo testimonis fins a 1813 (Moraese), en castellà fins i tot Nebrixa el silenci el 1495 tot descabdellant *assentarse a la mesa* etc.; en tota la caterva d'escriptors i documents medievals en castellà, en tota la processó esplèndida dels clàssics portuguesos, pertot *assentar*, no pas *sentar*.

En català molt més, perquè ha resistit fins avui a la innovació de la Corte... del oso y el madroño. Sempre? Potser antigament conegué *sentar*? (és clar que això tampoc no excusaria els qui volguessin escrotonar la bona doctrina felíçment restaurada). Heus aquí, però, un cas allisonador per als adoradors supersticiosos de la lletra salvada en els arxius i biblioteques. Alart, que en sabia molta, devia fregar-se els ulls quan va llegir en AntCanals: «miserables aquells --- per sobreabundància de beneventurança temporal: tot quant los esdevindrà los serà nou; car les coses vigoroses e terribles e dures, més toquen e turmenten aquells qui no han *sentada* speriência; greu cosa los és ---», però com que ho trobava en l'ed. de *Sèneca De Providència* per A. de Bofarull (*BABL* II, 573) ho inscriví conscienciosament (no sabem si amb pampallugues a la vista) en l'*InvLC*.

Éra, però, una errada tipogràfica. L'edició dels NCL (107.10) porta el text correcte; i és el que té sentit: «aquells qui no han *sentida* speriência greu cosa los és -- ». Alart no va arribar a saber-ho, s'ho anotà honestament (preguntant-se «bien assise?»), i no ho donà a conèixer; jo el vaig imitar, i per sort he pogut redreçar l'ensopegada dels pioners. I si no ho hagués? Senyors sacerdots del Moloch filològic, hauria mantingut el dubte, τὰ ἀληθῆ σκεπτόμενος, fins a tenir bones clarícies, i no sols perquè era un hapax.

Assentament [en el sentit modern, secretarial, 1507, Busa-N., Belv. etc.; 'part ínfima d'una cosa?' inv. de c. 1460]. *Assentada* [Belv.] 'deliberació pausada en companyia d'algu': «no tirarem res endavant fins a te-

nir una *assentada* ab la Pepeta», EmVilanova (*Esc. Barcelonnes*, 1885, 21); Lab. [1840] recull *sentada* com a «terme de blasó» i a la p. 1056 *fulla sentada* com a terme de botànica; és clar que hauria hagut d'analitzar millor: *fulla assentada*, *arma assentada*. *Assentador*, eina semblant a un martell (val., tort., i almenys localment Princ. i Mall., amb bon gravat en *AlcM*). *Assentadora*; *assentadura*. El castellanisme *assento* és inútil (per *seient*, *sett*, *assentament*: cada un, quan toqui). *Assentent* *Assentista* [Belv.]. *Desassentar*: «Encontra mi Amor és molt horrible / --- / aquesta és una dolor novella / que dins mon cap ha fet novella obra, / *desassentant* la mia pensa, pobra, / que a sos mals tenia sa jaella», Ausiàs XLIX, 2b (i un altre, que citem a propòsit de *guaumentar*).

DERIV SAVIS: *Assident* [Belv.] o *assiduit* [id.], rars perquè ja s'estava consolidant el llatanisme més clàssic *assidu* [no Belv., *DOrt* 1917], del ll. *assidūus* 'que es manté incessantment al costat d'algu', 'zelós, perseverant' (de *adsidere* 'asseure-se-li'). Ja se l'havia assimilat Eiximenis: «entendre primerament e *assidua* a dar spatxament (als plets e affers de les pobres e flagues persones --- viudes e pubils», Eiximenis (*Do Comp*, *NCL*, 71); però costà d'adoptar-lo: sembla que foren els monjos de Cuixà els qui provaren de fer-ho més mengivól dient *assiduós* quan hagueren de traduir «per *assiduam* operationem», posant «l'Esperit Sant --- fo tramés, per so que obrés *assiduosamente*» (ms. B, però l'escriba de P ni així s'ho empassava i ho va estrafer posant-hi *asiddevotament* 119v2, n. 104; *assidutat* [Lacav.]. *Assiduós*, freqüent en *Contempl.* de Llull; *assiduació*, *Merav* II, 80.

Assessor, pres de *assessor*, -oris, 'el qui seu al costat (del jutge, del príncep etc.)' per il·lustrar-lo amb saber, amb consell: «vós no haveu mester *assessor* que parle per vós», JoMartorell (Ag. II, 85); la publicació de la *Pràctica de Cortis* de Lluís de Peguera (a. 1632), fou aprovada per una «Relatió dels *assessors* y advocat fiscal del General de Catalunya», firmada pels *assessors* Martí i Vinyals; Busa-N., Belv. etc.

Avui fins la gent del camp ha après el mot, com sigui que certs oficials d'Audiència tenen actuació fiscal: «De Binimoti, senyor, / som estat pagès fins ara, / i no 'via sabut encara, qu'es lloc fos del *Assessor*», Camps Merc. (*Folk Men* I, 89). *Assessoria* [Busa-N.]. *Assessoria* [1448, Perp., *RLR* XLIX, 295]. *Assessorar* [-r, -r-se Belv.]. + *Assessorament*.

Dissident [Lab. 40], ll. *dissidens*, -entis, part. actiu de *dissidère* pròpiament 'asseure's lluny', d'on 'estar separat', 'discrepar': hi ha l'Etern Femení, també hi ha l'Etern Dissident (potser també una mica femení, amb un tros de coqueteria): tant de bo que a les darreries del segle s'hagi tornat evident que l'Etern dissident —gent de la mena de Rovira i Virgili, Bofill i Mates, Claudi Admetlla, Lluhí i Vallescà i els seus amics— no fa i no féu gaire menys mal a l'adquisició i defensa de la llibertat que algun col·laborador indirecte del Caudillejo. *Dissidència* [Lab.]. *Dissidi*

Insidia, pres de *insidiar* 'emboscada', derivat de *insidère* 'installar-se en un indret' [c. 1440]: «--- no ig-